

Risale-i Nur'da gazeteler

Eski Said dönemi eserlerinde gazetelerle ilgili birçok noktaya değinen Said Nursî, dikkate alınarak bir an önce tatbik edilmesi gereken çok önemli ifadelerde bulunuyor.

Şu an birçok hususta tahripkâr ve menfî tutum içinde ilerleyen, hakikatten uzaklaşarak tarafgirlik üzerine hareket eden gazeteler özellikle bu hususları dinleyerek uygulamaları gereklidir. “Hürriyete Hitap”ta “Eğer siz de, iki gazeteci nasıl sözümü tahrif etmiş, öyle okursanız Allah imdat eyleye!” diyen Bediüzzaman Said Nursî, gazetelerin en büyük yanlışlarından birisi olan söylenen sözler üzerinden tahrifata girişip, hakikatin şeklini değiştirerek yapılan yalancılığa değinmektedir. Nutuk'ta: “Ey Gazeteciler! Hedef-i maksadımız olan ittihadı sizin cerbeze ile yaptığınız mugalâtalar ile inhilâl-i anasırı netice vermekte olduğundan, bizim delil-i hayatımız olan mukaddemat-ı ittihadı akim bırakıyorsunuz” diyen Said Nursî gazetecilerin ayrılıkçı tutumlarına işaret ederek, özellikle bu zamanda da tamamen ayrılıkçılık üzerine neşriyat yapan gazeteleri ve gazetecileri uyarıyor.

Yine Nutuk'ta “Herkes vazifesini bilmeli, suiistimal etmemeli” başlığı altında, gazetelerin suiistimallerine değinen Said Nursî, “Gazeteler iki vazife-i mühimmeyi deruhte etmiştir” hususunu belirtmektedir. Bu vazifeleri ise “Çünkü iki rütbeye mazhar olmuş: Birincisi dellâlü'l-mehasinü ve'l-meâyib (ayıp ve güzellikleri ilân eden), ikincisi hatibü'l-umumî (umum adına konuşan) veyahut mürebbiü'l-efkâr (fikirlere terbiye eden). Evvelki unvan iktiza ediyor ki, hâkimiyet-i millet ve hak tefettüşün (teftiş hakkı) seyf-i katı (keskin kılıcı) olan lisan-ı matbuattaki tesirâtı muhafaza etsin” diyerek belirten Said Nursî, gazetelere önemli bir düsturu söylemekte, lisan-ı matbuatın tesirini hakikatleri millet namına araştırmasına bağlamaktadır. Yoksa nefsi ve şahsi hareketler lisan-ı matbuatın tesirini kıracaktır. Onun için bu vazife millet namına yapılmalıdır ki, menfaatin değil hakikatin peşine düşülsün.

“İkinci unvan iktiza ediyor ki, efkârı terbiye ve talim etsin, sathî etmesin. Hâlbuki şimdi aksülamel yapıyor. Zira bu kadar kesret ve karma karışıklık bu tesirâtı inkısama vermekle kuvvetini kaybetmiş ve efkârı adeta sathî etmiş ve ehl-i sa'yin vaktini de imate (yok etmek) ediyor” diyen Said Nursî, insanlara öğreten ve insanları aydınlatan gazeteler olması gerektiğini belirterek, bu cihetteki bir anlayıştan uzaklaşan gazetelerin tesirini ve kuvvetini kaybettiğini, etkisini yitirdiğini, sadece insanları oyalayan hatta değerli vakitlerini bile yok edecek derece kötü bir konuma geldiğini belirtmektedir.

“Hem de gazete sahibi, zemin bulmak için fikr-i intikamının maden-i habisi olan şahsiyatı karıştırıyor” diyen Said Nursî, zemin bulmak için intikam duygularının körüklenmesinin yanlışlığına ve gazetelerin yapmış olduğu şahsiyetler üzerinden hedef göstermelere değinmektedir.

“Veyahut on para kazanmak için ahlâkı esasıyla sarsan istihzaat (avevlendirme) ve terzilât (rezil etme) ve müstehcenat ile ezhan-ı şurede (çorak zihinlerde) ahlâk-ı rezilenin tohumunu ekiyorlar” (Nutuk) diyen Bediüzzaman, para uğruna

gazeteler aracılığıyla yapılan çirkinliklerden gazetelerin kurtulması gerektiğini ifade etmektedir. İnsanlara bir fayda sağlamayan “Devletin en mühim, en nazik, en hafî noktalarını avamın ezhanına [zihinlerine] arz ediyorlar” diyen Said Nursî, bu sayede insanları malayani olan ve hakikî vazifelerini unutturacak bir noktaya sevk ettiklerini belirtiyor.

“Ciddî gazetelerin âyinelerinde iki aylık çocuğun ağzına ekmek doldurmakla çarçabuk büyük olmak için öldürülen seksen yaşındaki acuzenin suret-i kabihi (çirkin görünüşü) içinde görünüyor.” ifadesinden anlaşıldığı gibi, bir gazete ne kadar renkli ve süslü baskılar içinde satışa sunulsa da, asıl güzellik olan ahlâk, edep, doğruluk, hak ve hakikatlerle süslenmediği sürece paslı mir’atlarında (ayna) hep çirkin görünecekler.

Aslı ve esası Risale-i Nur olan ve bu doğrultuda yayıncılık yapan Yeni Asya gazetemizi bir kez daha tebrik ediyoruz.

Hasan Koç (01/10/2014)